

Neurofarmakológia 2015: Új terápia lehetőségek és jól bevált régi gyógyszerek

Magyarországon évente több mint 100 ezer fekvő és több mint 1,3 millió ambuláns esetet látnak el a neurológiai osztályok és szakrendelések (Bereczki és Ajtay, 2009). A neurológiai kórállapotok egy része (akut stroke, epilepsziás rohamok, encefalitisz stb.) sürgős kórházi felvételt és ellátást igényel, de a legtöbb neurológiai betegség esetében tartós, sőt egész életre szóló gondozás szükséges. A gondozás részben neurológiai szakrendeléseken történik, de a szakvizsgálatok közötti időben fontos a házi orvos szerepe is.

Az elmúlt két évtizedben forradalmi változások történtek a neurológiai betegellátásban. Általánossá vált hazánkban is a korszerű képalkotó diagnosztika (CT, MRI), kiszorítva a korábban rutinként alkalmazott, a betegek számára nehezen viselhető, invazív beavatkozásokat: a ciszternális likvorvizsgálatot, a perkután karotisz angiográfiát, a pneumoencefalográfiát, a mielográfiát. Gyökeresen átalakult a terápia is, például az akut stroke ellátására létrejött a stroke centrumok országos hálózata és a vérrögoldó kezelések (trombolízis) száma 2015-ben várhatóan 2000 fölé emelkedik, tehát jelenleg 5 óránként kerül sor hazánkban egy ilyen beavatkozásra. Ez év során igazolódott az intraartériás beavatkozások hatékonysága az akut stroke válogatott eseteiben (Hacke 2015). A migrénroham megszüntetésére az elmúlt két évtizedben vezették be a triptánokat; a szklerózis multiplex kezelésében megjelentek az immunmoduláns készítmények, a monoklonális ellenanyagok és a per os alkalmazható készítmények; szinte évente jelentek meg új antiepileptikumok, és bizonyítottan hatékony új gyógyszerek váltak elérhetővé a Parkinson-kór és az Alzheimer-kór kezelésére is. A rendelkezésre állóknál hatékonyabb és jobb mellékhatás profilú farmakoterápiás lehetőségek kifejlesztésére multicentrikus randomizált vizsgálatok folynak a neurológiai betegségek teljes spektrumában.

A *Neuropsychopharmacologia Hungarica* 2015/4. lapszámának közleményei kitérnek a leggyakoribb neurológiai betegség, a migrén kezelésének hagyományos, és jelenleg még a kutatás tárgyát képező farmakoterápiás lehetőségeire (Csépany és mtsai, 2015); összefoglalják a kardioembóliás stroke-ok megelőzésére alkalmazható új véralvadást gátlókat (Orosz, 2015), kitérnek a szklerózis multiplex kezelésére bevezetett orálisan adagolható készítményekre (Iljicsov és mtsai, 2015); és az előrehaladott Parkinson-kór kezelésére perkután gasztro-jejunosztómán át alkalmazható levodopa/carbidopa intesztinális gél lehetőségeire (Tóth és mtsai, 2015). A sok új készítmény mellett nem szabad elfelednünk a bizonyítottan hatékony régi gyógyszereinket sem – erre példa a triciklusos antidepresszívumok fejfájásokban való alkalmazhatóságát összefoglaló közlemény (Magyar és mtsai, 2015).

BERECZKI DÁNIEL

IRODALOM

1. Bereczki D, Ajtay A (2011). Neurológia 2009: helyzetfelmérés a magyarországi neurológiai kapacitásokról, azok kihasználtságáról és a szakorvosokról a 2009-es intézményi jelentések alapján. *Ideggyogy Sz*, 64:173-185.
2. Csépany É, Magyar M, Gyüre T, Bozsik G, Ertsey C (2015). Current migraine pharmacotherapy. *Neuropsychopharmacol Hung*, 17(4):169-176.
3. Hacke W (2015). Interventional thrombectomy for major stroke—a step in the right direction. *N Engl J Med*, 372:76-77.
4. Iljicsov A, Pál Z, Simó M (2015). Szájon át szedhető immunmoduláns kezelési lehetőségek szklerózis multiplexben. *Neuropsychopharmacol Hung*, 17(4):197-205.
5. Magyar M, Csépany É, Gyüre T, Bozsik G, Bereczki D, Ertsey C (2015). A triciklusos antidepresszánsok helye a fejfájások kezelésében. *Neuropsychopharmacol Hung*, 17(4):177-182.
6. Orosz P (2015). Új típusú orális antikoagulánsok alkalmazása cerebrovaszkuláris betegségekben. *Neuropsychopharmacol Hung*, 17(4):183-190.
7. Tóth A, Nagy H, Bereczki D, Takáts A (2015). Levodopa/carbidopa intesztinális gél alkalmazása előrehaladott Parkinson-kórban. *Neuropsychopharmacol Hung*, 17(4):191-196.